

Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach

Organizácia kynológie

Obedience

Odbor: Kynológia

Ročník: Prvý

Meno: Oľga Gladišová

Úvod

Ako iste vieme, kynologických športov je niekoľko ako napríklad agility, branný viacboj kynológov alebo obedience. Ja som sa rozhodla, že dnes sa pozrieme na obedience.

Obedience

História

Slovenským ekvivalentom anglického slova „obedience“ je poslušnosť, v rozšírenom slova zmysle poslušnosť vykonávaná v súlade s príkazmi. Pri tomto druhu cvičenia sa očakáva, že pes bude vykonávať cviky na základe vydaných povelov, zároveň však radostne a ochotne. Z uvedeného vyplýva, že Obedience je viac ako poslušnosť. Je to kynologický šport, pri ktorom sa hodnotí ovládateľnosť a ochota psa pracovať v súhre so psovodom pri predvedení stanovených 10 cvikov pri psovodovi a posúdenie cvičiaceho psa vo vzdialenosti od psovoda. Význam sa kladie na ochotu pracovať a vzájomnú súhru dvojice. V hodnotení predvádzania cvikov sa prihliada na plemenné znaky a zvláštnosti zvieratá.

Korene tohto športu sa viažu k anglickej výstave Crufts, kde bola táto poslušnosť po prvý raz predvedená. V modifikovanej verzii sa rozšírila najprv do škandinávskych štátov, neskôr aj do Európy. Obedience ako kynologický šport zastrešený FCI sa riadi medzinárodnými pravidlami FCI, ktoré sa viažu na tri triedy nadväzne na náročnosť cvikov.

Slovensko

Začiatok éry slovenskej Obedience sa datuje od leta 2007, účasťou na seminári obedience v Kladne-Rozdelov. V tom čase boli medzinárodné pravidlá Obedience stanovené iba pre triedu OB3. Bolo treba vytvoriť slovenské národné pravidlá pre triedy začiatočníkov, OB1 a OB2. Za tým účelom sa zmapovali poriadky Obedience v okolitých štátoch s cieľom vytvoriť slovenské pravidlá tak, aby metodicky nadväzovali na triedu OB3 a aby boli maximálne harmonizované s poriadkami susediacich krajín a s rámcom pripravovaných FCI pravidiel. Snahou bolo umožniť slovenským psovodom pripravovať psov tak, aby sa mohli zúčastňovať akcií aj v zahraničí bez náročných preučaní v predvedení cvikov napr. v ČR, Rakúsku a pod.

Prvé slovenské pravidlá Obedience boli Prezídiom ZŠK SR schválené od 1.1.2008, čím sa Obedience na Slovensku zaradila medzi oficiálne kynologické športy zastrešené Zväzom športovej kynológie SR. Zásluhu na tom majú vtedajší členovia kynologického klubu Staré ihrisko Bratislava: Ingrid Tamášiová (Tkáčová), Pavel Tamáši, Marián Ďurka a Timot Ješko. Oficiálna skúška mala premiéru v areáli kynologického klubu Žilina 1, Považský Chlmec, kde členovia umožnili zorganizovať popri IPO skúškach aj skúšky Obedience. Nasledovali školenia

rozhodcov a stewardov a semináre o metodike výcviku pod vedením rakúskych autorít. Základná organizácia ZŠK SR, vtedy pôsobiaca pod názvom Klub športovej kynológie a Obedience, bola Zväzom poverená dohliadať a odborne garantovať rozvoj Obedience v SR. Slovenskou kynologickou jednotou bol do komisie FCI pre Obedience nominovaný člen za Slovenskú republiku. Na žiadosť verejnosti vznikla v roku 2018 Komisia Obedience, ktorá pôsobí pod ZŠK SR a ktorej náplňou je podpora a rozvoj Obedience v SR. Rozhodnutia Komisie majú pre Prezídium ZŠK SR poradný a odporúčací charakter.

Súbežne so zmenami medzinárodných pravidiel FCI sa harmonizovali aj národné pravidlá pre Obedience, ktoré boli aktualizované a Prezídiom schválené v rokoch 2009, 2012 a 2016.

Usporiadanie pretekov

ZŠK SR riadi oficiálne preteky a skúšky Obedience. Organizátorom akcie môže byť každá členská organizácia ZŠK SR, ktorá v zmysle platných postupov a nariadení o usporiadanie akcie oficiálne vopred požiadala. Každá oficiálna akcia musí byť vopred odsúhlasená ZŠK SR. Uznané sú výsledky zo skúšky Obedience, iba ak boli dosiahnuté na oficiálnej akcii Obedience.

Účasť na skúškach a pretekoch Obedience v SR

Aby sa pes mohol zúčastniť oficiálnej akcie Obedience v SR musí najneskôr v deň oficiálnej akcie dosiahnuť minimálny vek: Trieda OB Začiatoníci (nepovinná):

OBZ - A 7 mesiacov

OBZ - B 9 mesiacov

OBZ - C 10 mesiacov

Zdravie súťažiacich psov, kontrola identity a veterinárne podmienky

Účasť na pretekoch/skúškach Obedience v Slovenskej republike je povolená psom, pokiaľ im to ich fyzický a zdravotný stav dovoľuje. Každý zúčastnený pes musí mať veterinárny preukaz s platnými očkovaniami najmenej proti besnote, psinke, parvoviróze a hepatitíde. Na súťažiacu dvojicu sa vzťahujú všetky platné antidopingové a veterinárne pravidlá.

Rozhodcovia majú povinnosť na Súpiske pretekárov potvrdiť, že kontrola identity psa bola vykonaná. Pod kontrolou identity psa sa rozumie kontrola tetovania, resp. kontrola mikročipu čítačkou. Psy, ktorých identita sa jednoznačne nedá preukázať, sa na oficiálnych akciách Obedience nesmú zúčastniť. Psovodi, ktorých psy majú aplikovaný čip zo zahraničia, sú povinní postarať sa o to, aby bolo k dispozícii vhodné čítacie zariadenie. Kontrola identity psa sa vykonáva bezprostredne po výkone dvojice. Psy trpiace nakaľivými chorobami, majúce parazity, červy, svrab sa na skúšku/preteky nepripúšťajú. Ďalej sa skúšky/pretekov nemôžu zúčastniť psy agresívne, slepé, hluché, psy po úraze alebo chorobe obviazané, zabandážované alebo šité. Kastrovaným psom a sterilizovaným sučkám je účasť na pretekoch a skúškach v SR povolená.

Agresivita psov

Agresívne psy nemajú povolený vstup do cvičebného priestoru ani do jeho okolia. Rozhodca diskvalifikuje každého psa, ktorý pohryzie, pokúša sa uhryznúť, napáda, alebo sa pokúša napadnúť ľudí alebo iných psov. Napadnutie, alebo iný incident musí byť zaznamenaný do výkonnostnej knižky psa. Taktiež musí byť zaznamenaný v hlásení z akcie, ktoré sa zasiela ZŠK SR. V prípade zahraničného účastníka je incident oznámený aj organizácií, ktorá účastníka vyslala, resp. zahraničnému národnému zväzu alebo asociácií.

Háravé sučky, kotné sučky a sučky po pôrode

Háravé sučky sa môžu skúšky/pretekov zúčastniť, ak to usporiadateľ povoľuje, avšak pretekajú posledné v poradí. Počas akcie sa nesmú pohybovať v priestoroch akcie ani v blízkom okolí. Môžu sa zdržovať iba v priestoroch, ktoré určí vedúci akcie, až kým ostatné psy neukončia cvičenie. Sučky, ktoré rodili pred menej ako 8 týždňami odo dňa skúšky/pretekov a sučky očakávajúce pôrod do 4 týždňov odo dňa skúšky/pretekov, sú z nominácie vylúčené.

Účasť kupírovaných psov

Účasť psov s kupírovaným chvostom alebo kupírovanými ušami, alebo tie, ktoré majú ďalšie zmeny vo vzhľade vykonané zo zdravotných alebo kozmetických dôvodov, sa riadi platnými predpismi v SR. Účasť na iných národných pretekoch, kde usporiadateľom je iná krajina než Slovensko, sa účasť takýmto psom povoľuje len v prípade, ak to je v súlade s právnymi predpismi domovskej krajiny, alebo krajiny, ktorá je usporiadateľom akcie Obedience.

Spôsobilosť posudzovať preteky Obedience

Rozhodcovia Obedience musia byť dostatočné školení na to, aby boli spôsobilí posudzovať pretekárov na oficiálnych akciách Obedience. Každý rozhodca Obedience musí byť držiteľom platnej licencie, ktorú vydáva ZŠK SR na základe úspešne absolvovaných testov. Rozhodca Obedience je povinný pravidelne sa zúčastňovať školení a riadiť sa štatútom rozhodcu. Delegovanie rozhodcu na národnú alebo medzinárodnú akciu schvaľuje ZŠK SR. Kvalifikácia rozhodcov z iných krajín, pozvaných posudzovať akcie Obedience v SR, musí byť potvrdená delegačným listom z národného zväzu alebo asociácie. Delegovanie slovenských rozhodcov

na akcie Obedience do zahraničia musí byť odsúhlasené ZŠK SR a potvrdené Slovenskou kynologickou jednotou, ktorá je oficiálnym zástupcom Slovenskej republiky v FCI.

Vedúci skúšok a hlavný steward

Na každej oficiálnej akcii musí byť prítomný vedúci skúšky, resp. vedúci pretekov, ktorý je menovaný usporiadateľom a zodpovedá za organizačný priebeh akcie. Koordinuje všetky potrebné prípravné práce a ručí za riadny priebeh skúšobného podujatia. Funkcia vedúceho skúšok, resp. vedúceho pretekov nevylučuje funkciu stewarda, resp. hlavného stewarda. Steward musí mať zodpovedajúcu kvalifikáciu. Ak je na akcii viac stewardov, musí byť menovaný hlavný steward. Steward, resp. hlavný steward je zodpovedný za organizačné zabezpečenie a priebeh akcie Obedience. Hlavný steward musí byť schopný riadiť cvičenie vo všetkých triedach. Každý steward sa riadi štatútom stewarda. Ak sa pretekov/skúšky zúčastní pretekár zo zahraničia, odporúča sa, aby vzájomný jazyk pre riadenie cvikov bol vopred dohodnutý. V triede OB3 musí byť steward schopný riadiť cvičenie v anglickom jazyku, resp. v jazyku, na ktorom sa vzájomne vopred dohodnú. Ak je posudzovanie cvikov rozdelené medzi dvoch alebo viacerých rozhodcov, mal by byť aj rovnaký počet stewardov tak, aby v cvičebnom priestore bol aspoň jeden steward.

Organizácia pretekov

Akcie Obedience sú riadené rozhodcom, resp. hlavným rozhodcom určeným na ten deň. Ak je na pretekoch, resp. skúške viac ako jeden rozhodca, jeden z nich je menovaný hlavným rozhodcom a ten aj predsedá tímu rozhodcov. Ak sa vyskytne incident, ktorý nie je riešený týmito pravidlami a nariadeniami, riešenie a ďalší postup určí rozhodca, resp. hlavný rozhodca, alebo tím rozhodcov pod vedením hlavného rozhodcu. V prípade nešportového správania, používania motivačných predmetov na cvičebnej ploche, porušenia pravidiel skúšobného poriadku, konanie proti ochrane zvierat a dobrým mravom, môže rozhodca psovoda diskvalifikovať. Incident sa musí zaznamenať do výkonnostného preukazu a všetky body získané na akcii anulovať. Psy musia byť pred každým pretekom, resp. skúškou veterinárne skontrolované. Ak je to potrebné, rozhodca môže skontrolovať psov aj psovodov ešte pred vstupom na cvičebnú plochu. Ak si to situácia vyžaduje, rozhodcovi je dovolené psa sa aj dotknúť. Inak sa identifikácia psa kontroluje po výkone dvojice po opustení cvičebného priestoru. Každý pes, prihlásený na skúšku/preteky, musí mať

výkonnostný preukaz psa (výkonnostnú knižku), alebo Prílohu k preukazu pôvodu psa. Výkonnostnú knižku pre slovenských občanov vydáva ZŠK SR. Pre konkrétneho psa je vydaný iba jeden výkonnostný preukaz. Preukaz sa predkladá pri prezentácii a musí byť riadne vyplnený. Do výkonnostného preukazu psa sa zapisuje čip alebo tetovanie, ktoré identifikuje konkrétne zviera. Vytetované číslo, resp. čip musí byť identické s údajom uvedeným v preukaze pôvodu psa, resp. v Pet pase. Číslo výkonnostného preukazu psa musí byť zapísané v preukaze pôvodu psa.

Povinnosti psovoda a výstroj psa

Účastník akcie Obedience je povinný dodržať termín uzávierky prihlášok. Podanie prihlášky zaväzuje psovoda uhradiť štartovný poplatok ešte pred konaním akcie (do termínu uzávierky). Ak sa prihlásený psovod nemôže z akéhokoľvek dôvodu dostaviť, musí túto skutočnosť neodkladne oznámiť usporiadateľovi. Štartovný poplatok sa po termíne uzávierky nevracia. Povinnosti psovoda v pozícii súťažiaceho začínajú v momente, keď psovod vstúpi do priestorov konania akcie a končia po finálnom ceremoniáli odovzdávania cien a odovzdania výkonnostných preukazov psov. Psovodi musia postupovať podľa určených pravidiel a nariadení. Od psovodov sa očakáva športové správanie. Rozhodca môže psovoda z pretekov diskvalifikovať v prípade, ak psovod nepostupuje v zmysle pravidiel, alebo sa chová nevhodným spôsobom. Rozhodnutie rozhodcu je konečné a žiaden pretekár ho nemôže spochybníť. Psovodi by mali nahlásiť svoju prítomnosť na pretekoch 30 minút pred začiatkom. Je zakázané trestať psa. Je povolený iba bežný obojok (obojok zapnutý na pevno, retiazka s veľkými okami, vodítkom pripnutá nie na sťahovanie). Sťahovací obojok, sťahovacia retiazka, ostnatý obojok, elektrický obojok, alebo iné donucovacie prostriedky, ako aj obojok proti parazitom a náhubok sú zakázané. Obmedzenia platia od začiatku až do ukončenia pretekov/skúšky. Prikrývky, plášte, peleríny, pršiplášte, topánky, ponožky, postroje, pásky, bandáže a pod. na psach sú počas predvádzania zakázané. Počas cvikov a medzi cvikmi by psovod mal mať psa po svojej ľavej strane (pozri bod V, časť A. Všeobecné usmernenia). Ak je psovod zdravotne postihnutý, môže mať psa počas cvikov a medzi cvikmi na pravej strane. Avšak pretekár alebo vedúci tímu musí tieto skutočnosti prediskutovať s vedúcim rozhodcom ešte pred začiatkom akcie. Všetci zainteresovaní rozhodcovia musia byť o týchto skutočnostiach informovaní, a ak posudzuje niekoľko rozhodcov, musí byť dohodnuté, aký vplyv budú mať tieto skutočnosti na hodnotenie výkonu. Všetky

mimoriadne opatrenia by mali byť odôvodnené a nemali by rušiť iných psov a súťažiacich. Napr. ak psovod je pripútaný na invalidnom vozíku, v skupinových cvikoch by mal byť umiestnený na konci radu, kde žiaden iný pes dvojicu nebude míňať.

Správanie psa / Diskvalifikácia

Pes, ktorý kedykoľvek počas svojho vykonávania cvikov (pred alebo i po skončení jeho vlastného predvedenia cvikov) hryzie, pokúša sa uhryznúť, napáda, alebo sa pokúša napadnúť ľudí, alebo iných psov, je z pretekov diskvalifikovaný. Stratí všetky body dokonca aj vtedy, ak už výkon (cviky) ukončil. Počas dvojdňových pretekov je diskvalifikácia platná taktiež pre druhý deň, a tak už pes nemôže ďalej súťažiť. Incident musí byť zaznamenaný do výkonnostného preukazu psa a na hodnotiaci list z akcie. Incident musí byť oznámený aj organizácií, ktorú pes reprezentuje a taktiež organizátorovi v krajine usporiadateľa.

Ostatné usmernenia

Ak sa cvičebný priestor začína stavať, alebo sa pripravuje, nie je dovolené, aby psovod alebo pes do tohto priestoru vstupovali, až kým oprávnená osoba (vedúci akcie, hlavný steward alebo rozhodca) nedá povolenie. Pri skupinových cvikoch je minimálny počet psov v skupine tri a maximálny počet je šesť. V súťaži, kde celkový počet psov nie je deliteľný šiestimi, dve zo skupín by mali pozostávať zo siedmich psov.

Bodové hodnotenie v triede OB Začiatčníci

OBZ - A

1. miesto 112 – 140 bodov 80 % Výborne
2. miesto 98 – pod 112 bodov 70 % Veľmi dobre
3. miesto 84 – pod 98 bodov 60 % Dobre

OBZ – B

1. miesto 168 – 210 bodov 80 % Výborne
2. miesto 147 – pod 168 bodov 70 % Veľmi dobre
3. miesto 126 – pod 147 bodov 60 % Dobre

OBZ – C

1. miesto 256 – 320 bodov 80 % Výborne
2. miesto 224 – pod 256 bodov 70 % Veľmi dobre
3. miesto 192 – pod 224 bodov 60 % Dobre

Záver

Počet strán: 12

Počet slov: 2061

Zoznam použitej literatúry

<http://zsksr.sk/obedience/>

[Obedience - Champion \(Dog\) & Reserve \(Dog\) Display | Crufts 2019](#)

